SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA M. POIARESA MADURA,

predstavljeni 4. maja 2006 [1]

1. Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt (Avstrija) v tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe zastavlja vprašanji, ki se v glavnem nanašata na razlago točke 6(2) Priloge XIII k Aktu o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike in prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija. [2]

2. Natančneje, izvedeti želi, ali lahko Republika Avstrija izvaja predpise, v skladu s katerimi je oprostitev plačila trošarine pri cigaretah, uvoženih iz Slovenije, omejena na 25 kosov, če se v Avstrijo vnesejo v osebni prtljagi rezidentov te države članice, ki na njeno davčno ozemlje iz Slovenije vstopijo neposredno čez kopensko mejo ali prek celinskih voda.

I – Dejansko stanje v postopku v glavni stvari, pravni okvir in vprašanji, predloženi Sodišču

3. Ta predlog je bil vložen v okviru tožbe, ki jo je A. Valeško, avstrijska rezidentka, vložila zoper odločbo Zollamt Klagenfurt (carinski urad Celovec, v nadaljevanju: Zollamt) glede vnosa 200 cigaret iz Slovenije na avstrijsko ozemlje 10. junija 2004, s katero je Zollamt zavrnil oprostitev plačila trošarine za 200 cigaret in ji naložil plačilo davka na tobak za 175 cigaret, za kolikor je bila presežena oprostitev, ki je veljala za 25 cigaret.

4. Podlaga za to odločbo o zavrnitvi oprostitve plačila trošarine za 175 cigaret, ki jih je uvozila A. Valeško, je bil zakon o

1 – Jezik izvirnika: portugalščina.

2 – UL 2003, L 236, str. 33 (v nadaljevanju: Akt o pristopu).

davku na tobak (Tabaksteuergesetz) z dne 31. avgusta 1994 [3], zlasti člen 29a tega zakona.

(3) 200 cigaret ob vstopu iz Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Poljske, Republike Slovenije ali Slovaške republike.

[…]

5. Prvič, člen 29(1) zakona TabStG določa, da so „[t]obačni proizvodi, ki jih fizična oseba kupi za zasebno rabo v prosti prodaji v drugi državi članici in jih sama uvozi na davčno ozemlje, […] oproščeni, če so namenjeni zasebni in nekomercialni uporabi“.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 se oprostitev trošarin za tobačne proizvode, uvožene v osebni prtljagi potnikov, ki imajo običajno prebivališče na davčnem ozemlju in ki neposredno vstopijo na davčno ozemlje čez kopensko mejo ali prek celinskih voda med prehodnimi obdobji, omenjenimi v členu 44f(2), omeji na:

6. Člen 29a zakona TabStG še določa:

[…]

„1. Med prehodnimi obdobji, navedenimi v členu 44f(2), se oprostitev trošarin iz člena 29 za tobačne proizvode, ki se uvozijo na davčno ozemlje v osebni prtljagi potnikov, omeji na

(2) 25 cigaret ob vstopu iz Slovaške republike, Republike Slovenije ali Republike Madžarske.“

[…]

7. Člen 44f(2), točka 4, zakona TabStG določa, da začne člen 29a veljati sočasno z Aktom o pristopu in med prehodnim obdobjem za Republiko Slovenijo velja do 31. decembra 2007.

3 – BGBl. 704/1994, kakor je bil spremenjen z zakonom o spremembi davkov (Abgabenänderungsgesetz) z dne 19. decembra 2003 (BGBl. I, 124/2003, v nadaljevanju: zakon TabStG).

8. Člen 3a uredbe o oprostitvi trošarin (Verbrauchsteuerbefreiungsverordnung) z dne 5. januarja 1995 [4] določa:

„1. Oprostitev trošarin za tobačne izdelke, uvožene v osebni prtljagi potnikov, ki imajo običajno prebivališče na ozemlju, na katerem velja ta uredba, in ki vstopijo na to ozemlje čez kopensko mejo, ki povezuje druge države kot države članice Evropske unije in članice Evropskega združenja za prosto trgovino, se omeji na:

1. 25 cigaret ali

[…]

2. Odstavek 1 se ne nanaša na tobačne proizvode, za katere se dokaže, da so bili kupljeni na ozemlju uporabe ali v prosti prodaji v drugi državi članici Evropske unije, in za katere ni vračila ali plačila trošarine.

3. Odstavek 1 se nanaša tudi na tobačne proizvode, ki so uvoženi iz švicarskega prostocarinskega območja Samnauntal.

[…]“

9. A. Valeško je vložila ugovor zoper odločbo urada Zollamt, s katero ji je bilo naloženo plačilo davka na tobak za 175 cigaret, za kolikor je bila presežena oprostitev, ki je veljala za 25 cigaret, pri čemer je trdila, da je omejitev oprostitve plačila na 25 cigaret iz člena 29a zakona TabStG v nasprotju s pravom Skupnosti. Zollamt je z odločbo z dne 17. decembra 2004 ta ugovor zavrnil kot neutemeljen.

10. A. Valeško je nato zoper to odločbo vložila tožbo pri Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt, ki je Sodišču zastavilo naslednji vprašanji za predhodno odločanje:

„1. Ali se lahko določbe, ki jih vsebuje točka 6(2) Priloge XIII k Aktu [o pristopu] in v skladu s katerimi lahko države članice brez poseganja v člen 8 Direktive 92/12/

4 – BGBl. 3/1995. Ta uredba je bila z učinkom od 1. julija 1997 spremenjena z odlokom (Änderung der Verbrauchsteuerbefreiungsverordnung) z dne 19 junija 1997 (BGBl. II, 162/1997).

EGS [z dne 25. februarja 1992] o splošnem režimu za trošarinske izdelke in o skladiščenju, gibanju in nadzoru takih izdelkov [UL L 76, str. 1] in po tem, ko obvestijo Komisijo, dokler velja omenjena posebna ureditev, ‚ohranijo' iste količinske omejitve za cigarete iz tretjih držav, ki so na njihovo ozemlje uvožene iz Slovenije brez plačila dodatnih trošarin, kot so te, ki se uporabijo za uvoz iz tretjih držav, v zvezi s tehničnim izrazom ‚ohranijo' razlagajo tako, da te pogodbene določbe dopuščajo količinske omejitve, ki so veljale v državi članici do pristopa Republike Slovenije, med drugim glede Republike Slovenije kot tretje države?

vstopijo neposredno čez kopensko mejo ali prek celinskih voda držav članic, omejena na 25 cigaret ob vstopu iz določenih drugih držav članic, ne nasprotuje načelom prostega pretoka blaga, če obstaja taka količinska omejitev zgolj za prostocarinsko območje edine tretje države (Švica) in je sočasno dovoljeno uvoziti iz vseh drugih držav 200 cigaret z oprostitvijo plačila trošarine v tej državi članici?"

11. Sodišče mora na podlagi teh vprašanj razložiti več določb prava Skupnosti, zlasti in najprej točko 6(2) Priloge XIII k Aktu o pristopu, ki določa:

2. Če Sodišče vendarle oceni, da zadevnih določb Pogodbe ni mogoče razlagati tako, da dopuščajo količinske omejitve, ki so veljale v državi članici do pristopa Republike Slovenije, med drugim glede Republike Slovenije kot tretje države:

„[…]

ali je treba člene 23 ES, 25 ES in 26 ES razlagati tako, da zakonodaja države članice, na podlagi katere je oprostitev trošarine za tobačne proizvode, ki se uvozijo na davčno ozemlje države članice v osebni prtljagi potnikov z običajnim prebivališčem na davčnem ozemlju države članice in ki na davčno ozemlje

Z odstopanjem od člena 2(1) Direktive 92/79/EGS lahko Slovenija do 31. decembra 2007 preloži uporabo celotne minimalne trošarine v znesku 60 EUR in 64 EUR na 1000 cigaret za cigarete najbolje prodajane cenovne kategorije pod pogojem, da Slovenija v tem obdobju postopno prilagodi svoje trošarinske stopnje celotni minimalni trošarini iz direktive.

Brez poseganja v člen 8 Direktive Sveta 92/12/EGS in po tem, ko države članice obvestijo Komisijo, lahko, dokler se uporablja zgornje odstopanje, ohranijo iste količinske omejitve za cigarete, ki se jih brez plačila dodatne trošarine lahko vnaša na njihova ozemlja iz Slovenije, kot se jih uporablja glede uvoza iz tretjih držav. Države članice, ki uporabljajo to možnost, lahko izvajajo potrebne preglede pod pogojem, da ti pregledi ne prizadenejo pravilnega delovanja notranjega trga."

12. Člen 8 Direktive 92/12 določa, da se „za proizvode, ki jih nabavijo fizične osebe za lastno uporabo in jih same prevažajo, […] po načelu, ki ureja notranji trg, trošarina obračuna v državi članici, v kateri so nabavljeni".

13. Člen 45(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 918/83 z dne 28. marca 1983 o sistemu oprostitev carin v Skupnosti [5] določa:

„Ob upoštevanju členov 46 do 49 se blago v osebni prtljagi potnikov, ki prihajajo iz tretje države, lahko uvozi brez uvoznih dajatev, če je takšen uvoz nekomercialne narave."

14. Člen 46(1)(a) Uredbe št. 918/83 določa, da je za cigarete največja količina, za katero velja oprostitev iz člena 45(1), 200 kosov.

15. Člen 49(1) navedene uredbe določa:

„Države članice lahko zmanjšajo vrednost in/ali količine blaga, ki se lahko uvozijo dajatve prosto, če jih uvozijo:

– osebe z bivališčem v obmejni coni,

– obmejni delavci,

5 – UL L 105, str. 1.

– posadke prevoznih sredstev, ki se uporabljajo med tretjimi državami in Skupnostjo.

[…]“

16. Člen 1 Direktive Sveta 69/169/EGS z dne 28. maja 1969 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o oprostitvi prometnega davka in trošarin na uvoz pri mednarodnih potovanjih [6] v različici, kot izhaja iz Direktive Sveta 78/1033/EGS z dne 19. decembra 1978 [7] in Direktive Sveta 94/4/ES z dne 14. februarja 1994 [8], določa:

„Oprostitev plačila prometnega davka in trošarine na uvoz velja pri potovanjih med tretjimi državami in Skupnostjo za blago v osebni prtljagi potnikov, če tak uvoz ni komercialne narave in celotna vrednost blaga ne presega 175 ECU na osebo.“

17. Člen 4(1)(a) Direktive 69/169 določa, da vsaka država članica za uvoz cigaret iz tretjih držav uvede količinsko omejitev 200 kosov za oprostitev plačila prometnega davka in trošarine.

18. Člen 5 te direktive določa:

„1. Države članice lahko zmanjšajo vrednost in/ali količino blaga, ki se lahko vnese z oprostitvijo, na eno desetino vrednosti in/ali količin, predvidenih v […] členu 4(1), stolpec II, ko tako blago iz druge države članice uvozi oseba s stalnim prebivališčem v obmejni coni države članice uvoznice ali sosednje države članice, delavci iz obmejne cone ali posadka prevoznega sredstva, ki se uporablja v mednarodnem potovanju.

Vendar je lahko pravica do oprostitve glede spodaj naštetega blaga naslednja:

(a) Tobačni izdelki

Cigarete: 40

[…]

6 – UL L 133, str. 6.
7 – UL L 366, str. 31.
8 – UL L 60, str. 14, v nadaljevanju: Direktiva 69/169.

2. Država članica lahko določi nižje omejitve glede vrednosti in/ali količine za oprostitev blaga, ki ga iz tretje države uvažajo osebe, ki imajo stalno prebivališče v obmejni coni, delavci iz obmejne cone ali posadka prevoznih sredstev, ki se uporabljajo za potovanja med tretjimi državami in Skupnostjo.

[…]

8. Države članice lahko zmanjšajo količine blaga iz člena 4(1)(a) in (d) za potnike, ki prihajajo iz tretje države, ki vstopajo v državo članico.“

II – Pravna analiza

19. Iz veljavnih določb avstrijskega prava izhaja, da za osebni uvoz cigaret, ki ga opravijo avstrijski rezidenti, ki v Avstrijo prek kopnega ali celinskih voda vstopijo iz Slovenije, velja količinska oprostitev plačila trošarine za 25 enot. Če pa isti avstrijski rezidenti cigarete prav tako osebno uvozijo med potovanjem iz tretje države, razen iz prostocarinskega območja Samnauntal, velja oprostitev za 200 cigaret.

20. V skladu z avstrijskimi predpisi torej za uvoz iz države članice, v tem primeru iz Republike Slovenije, oprostitev plačila trošarine velja za 25 cigaret, kar je *nižja* omejitev od 200 cigaret, ki velja za uvoz iz tretjih držav, razen s prostocarinskega območja Samnauntal, ki je v resnici v enakem položaju kot Republika Slovenija. Uvoz cigaret v Avstrijo, ki ga opravijo potniki iz države članice, v obravnavanem primeru iz Republike Slovenije, se torej obravnava manj ugodno kot uvoz cigaret iz skoraj vseh tretjih držav.

21. S tega vidika zadeva kaže na očitno diskriminacijo zoper uvoz tobaka iz države članice, ki je v obravnavanem primeru Republika Slovenija, v primerjavi z uvozom tobaka, ki ga opravijo potniki, ki pridejo iz tretjih držav, razen s prostocarinskega območja Samnauntal.

22. Vendar je tako različno obravnavanje lahko objektivno utemeljeno in izrecno dovoljeno s pravom Skupnosti. V zvezi s tem je

treba opozoriti, da je v točki 6 Priloge XIII k Aktu o pristopu izrecno določeno, da „lahko države članice […] ohranijo iste količinske omejitve za cigarete, ki se jih brez plačila dodatne trošarine lahko vnaša na njihova ozemlja iz Slovenije, kot se jih uporablja glede uvoza iz tretjih držav".

III – Prvo vprašanje

23. Prvo vprašanje predložitvenega sodišča je osredotočeno na vprašanje razlage pojma „ohranijo" iz točke 6(2) Priloge XIII k Aktu o pristopu. Ugotoviti je treba, ali ta pojem dovoljuje ohranitev količinskih omejitev, ki so se v Avstriji do pristopa Republike Slovenije za to državo uporabljale kot za tretjo državo, ali pa je treba ta izraz razumeti tako, da se lahko ohranijo količinske omejitve, ki se v Avstriji zdaj uporabljajo za tretje države.

24. Toda ne glede na to, ali je treba pojem „ohranijo" iz navedene točke 6 razlagati, kot da se nanaša na preteklost ali sedanjost, je pomembno, da se ugotovi, kakšne količinske omejitve pri oprostitvi plačila trošarine, davka na dodano vrednost ali carine v skladu s pravom Skupnosti lahko države članice uporabijo za cigarete, ki jih uvozijo potniki iz tretjih držav. Odgovor na to vprašanje prinašata Direktiva 69/169 in Uredba št. 918/83. Iz člena 4(1)(a) Direktive 69/169 in člena 46(1)(a) Uredbe št. 918/83 izhaja, da taka oprostitev načeloma velja za 200 cigaret. Vendar lahko države članice v skladu s členom 5 Direktive 69/169 in členom 49(1) Uredbe št. 918/83 to količinsko omejitev pri uvozu znižajo.

25. V zvezi s tem je zlasti pomemben člen 5(8) Direktive 69/169, v skladu s katerim „države članice lahko zmanjšajo količine blaga iz člena 4(1)(a)", torej količino 200 cigaret, za katero velja oprostitev prometnega davka in trošarine, „za potnike, ki prihajajo iz tretje države, ki vstopajo v državo članico".

26. Avstrijski predpisi iz obravnavanega primera, na podlagi katerih se je oprostitev plačila trošarine ob uvozu znižala na 25 cigaret, so bili namreč uvedeni na podlagi člena 5(8). Vendar pri razlagi te določbe – ki je osrednjega pomena v tej zadevi – ni pomembno, ali upoštevamo čas pred

pristopom Republike Slovenije ali po njem. Najprej se bom posvetil razlagi člena 5(8) Direktive 69/169, da bi ugotovil, ali državam članicam dovoljuje, da izključno za nekatere tretje države sprejmejo predpise, kot so ti v obravnavani zadevi.

27. Komisija v zvezi s tem meni, da so zadevni avstrijski predpisi nezdružljivi s členom 5(8) Direktive 69/169. Navedeni predpisi naj bi bili že pred pristopom Republike Slovenije v nasprotju s pravom Skupnosti. Po tej trditvi naj bi člen 5(8) Direktive 69/169 državi članici dovoljeval, da oprostitev zniža pod 200 cigaret, vendar izključno enotno, brez razlikovanja med tretjimi državami. Dejstvo, da v skladu z zadevnimi predpisi za skoraj vse tretje države oprostitev velja za 200 cigaret, medtem ko se za druge (trenutno samo za prostocarinsko območje Samnauntal) uporablja znižana oprostitev za 25 cigaret, naj bi pomenilo diskriminacijo, ki ni dovoljena na podlagi člena 5(8) Direktive 69/169. To določbo naj bi bilo treba razlagati z vidika načela mednarodnega trgovinskega prava, ki prepoveduje diskriminacijo med različnimi tretjimi državami.

28. Republika Avstrija naj po trditvah Komisije tudi ne bi smela sprejeti predpisov, na podlagi katerih velja znižana oprostitev za 25 cigaret samo za eno kategorijo oseb, ki ni določena v členu 5(8) Direktive 69/169, in sicer za rezidente Avstrije, ki se prek kopenske meje ali celinske plovne poti vrnejo v Avstrijo iz Slovaške, Slovenije, Madžarske ali s prostocarinskega območja Samnauntal.

29. S trditvijo Komisije se ne strinjam. Čeprav v mednarodnem trgovinskem pravu obstaja načelo prepovedi diskriminacije med tretjimi državami[9], z vidika katerega naj bi bilo treba razlagati člen 5(8) Direktive 69/169, to ne pomeni, da je prepovedano vsakršno različno obravnavanje. Tako obravnavanje je mogoče utemeljiti z objektivnimi razlogi, ki izključujejo obstoj dejanske diskriminacije. Natančneje, v obravnavanem primeru je treba državam članicam priznati možnost, da na podlagi člena 5(8) Direktive 69/169 sprejmejo potrebne ukrepe za ohranitev učinkovitosti svojih sistemov trošarin na tobačne izdelke, saj je njihovo sprejetje pogosto utemeljeno z razlogi varovanja zdravja.

30. Že res, da ukrepi, sprejeti na podlagi člena 5(8), v nobenem primeru ne smejo

9 – Glej zlasti člen I(1) Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994 (v nadaljevanju: GATT).

biti sredstvo za samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo med državami.[10] Vendar se zdi, da to ne velja za zadevne avstrijske predpise. Kot avstrijska vlada trdi v svojih stališčih, obstajajo objektivni razlogi za to, da znižanje omejitve oprostitve na 25 cigaret, sprejeto z avstrijskimi predpisi, v skladu s pravom Skupnosti ni razširjeno na vse tretje države in na vse potnike brez razlikovanja glede na njihovo stalno prebivališče.

31. Prvič, treba je pripomniti, da je besedilo člena 5(8) Direktive 69/169 precej široko. Iz njega izhaja, da lahko države članice določijo, da velja oprostitev pri uvozu, ki ga opravijo potniki iz tretjih držav, za manj kot 200 cigaret. Vsaki državi članici je torej s samo določbo navedene direktive izrecno priznana splošna pravica, da zniža količinske omejitve za uvoz z oprostitvijo plačila trošarine, zlasti kar zadeva tobačne izdelke.[11] Člen 5(8) državi članici torej ne nalaga, da mora te količinske omejitve na enak način znižati za vse tretje države in vse potnike brez kakršnega koli razlikovanja. Zato je treba preveriti, ali glede na zastavljene cilje Direktive 69/169, zlasti člena 5(8) navedene direktive, v obravnavanem primeru obstaja objektivno upravičen razlog za različno obravnavanje držav članic in kategorij potnikov.

32. Glede namena navedenega člena 5(8) v okviru splošne sistematike Direktive 69/169 je treba opozoriti, da je splošni cilj te direktive olajšati mednarodno potovanje oseb, ki prihajajo iz tretjih držav, s poenostavitvijo postopkov carinjenja blaga v njihovi osebni prtljagi[12]. V ta namen so v navedeni direktivi določene količinske omejitve ali omejitve vrednosti, do katerih lahko potniki iz tretjih držav uvozijo blago v osebni prtljagi z oprostitvijo plačila prometnih davkov in trošarin.

33. Vendar pa člen 5 Direktive 69/169 določa, da lahko države članice za uvoz iz tretjih držav določijo nižje omejitve, kot so *a priori* in na splošno določene v členih 2

10 – Glej člen XX GATT o splošnih izjemah, ki članicam Svetovne trgovinske organizacije dovoljujejo odstopanja od pravil GATT.

11 – Opozoriti je treba, da „v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča države članice obdržijo na področju, ki je urejeno z Direktivo 69/169, samo omejeno pristojnost, ki jim je priznana z istimi določbami direktive“ (sodba z dne 9. junija 1992 v zadevi Komisija proti Španiji, C-96/91, Recueil, str. I-3789, točka 10 in navedena sodna praksa).

12 – Sodba z dne 15. junija 1999 v zadevi Heinonen (C-394/97, Recueil, str. I-3599, točki 24 in 25). Kot je navedeno v točki 16 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca Saggia v tej zadevi, bodisi Direktiva 69/169 bodisi Uredba št. 918/83 „dajeta posameznikom pravico, da na ozemlje držav članic uvozijo določeno količino blaga, za katero ni treba plačati carine ali prometnih davkov in trošarin, če ta uvoz ni komercialne narave. Jasno je, da gre za ukrepe, katerih namen je, prvič, olajšati mednarodna potovanja in, drugič, poenostaviti delo carinskih služb držav članic.“

in 4 navedene direktive. Možnost, da države članice določijo take omejitve, torej pomeni odstopanje od splošnega cilja Direktive 69/169 – olajšati mednarodno potovanje oseb s poenostavitvijo carinskih formalnosti ob uvozu blaga. V členu 5(8) priznana možnost držav članic, da določijo nižje količinske omejitve za uvoz obeh proizvodov, in sicer tobaka in kave ter kavnih ekstraktov in esenc, spada torej v okvir teh odstopanj iz člena 5.

34. Člen 5(2) sicer določa, da država članica „lahko določi nižje omejitve glede vrednosti in/ali količine za oprostitev blaga“, če se to uvozi v okviru čezmejnega prometa s tretjimi državami. Vendar to ne pomeni, da se člen 5(8) ne more uporabiti kot podlaga za predpise, kot so zadevni avstrijski predpisi. Člen 5(8) se namreč nanaša izključno na nekatere proizvode, in sicer na tobak in kavo. Ta člen je specifičen v primerjavi s členom 5(2), ki ima širši obseg, saj se nanaša na blago na splošno. Obstoj člena 5(2) tako ne pomeni, da se pri predpisih, sprejetih na podlagi člena 5(8), ne morejo upoštevati tudi okoliščine v zvezi z geografsko bližino države izvora tobačnih ali kavnih izdelkov, ki jih uvozijo potniki. Država članica lahko take okoliščine upošteva, če se odloči za znižanje količinskih omejitev pri oprostitvi cigaret, da bi bila kos kratkotrajnim čezmejnim potovanjem, namenjenim nakupu cigaret, za katere veljajo precej nižje trošarine.

35. Obstoj možnosti znižanja količinskih omejitev pri uvozu iz člena 5(8) izhaja iz specifičnosti zadevnih proizvodov in različnega nacionalnega dojemanja njihove uporabe. Ti proizvodi, tobak in kava oziroma kavni izvlečki in esence, imajo lahko od ene do druge države zelo različno ceno zaradi zelo različne davčne obravnave, zlasti z vidika trošarin, ki zanje veljajo.[13] To velja zlasti za tobačne izdelke. Čeprav so lahko cilji, ki jih želi država doseči s sprejetjem visokih trošarin, zelo različni, je cilj odvračanja od uporabe, povezan zlasti z varovanjem zdravja, povsem legitimen.[14] Posebej kar

13 – Kar zadeva kavo, trenutno pet držav članic odmerja trošarino na ta izdelek. Glej v zvezi s tem predlog direktive Sveta o oprostitvi plačila davka na dodano vrednost in trošarine na uvoz blaga za osebe, ki potujejo iz tretjih držav, ki ga je predložila Komisija (COM (2006) 76 konč., str. 5).

14 – Znano je, da so trošarine neposredni davki na potrošnjo, ki imajo lahko na eni strani proračunski cilj polnjenja državne blagajne in na drugi strani cilj odvračanja od uporabe nekaterih izdelkov, zlasti iz razlogov varovanja zdravja. Priznanje te dvojnosti ciljev trošarine je razvidno iz sodbe z dne 24. februarja 2000 v zadevi Komisija proti Franciji (C-434/97, Recueil, str. I-1129, točka 19) in iz točke 13 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca Saggia v isti zadevi. Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca Jaraboja Colomerja v zadevi Van de Water (sodba z dne 5. aprila 2001, C-325/99, Recueil, str. I-2729, točka 25).

zadeva tobačne izdelke, je obdavčitev – kar je Skupnost izrecno priznala – učinkovit inštrument za odvračanje od uporabe in varovanje zdravja prebivalstva. [15]

36. Iz tega izhaja, da ima država članica na podlagi člena 5(8) Direktive 69/169 pravico sprejeti ukrepe, s katerimi lahko prepreči neuspeh svoje davčne politike pri obdavčitvi tobačnih izdelkov. Če bi se rezidenti te države lahko brez težav odpravili v tretje države, v katerih za cigarete velja zelo nizka obdavčitev – ker jim ni treba upoštevati najnižje skupne trošarinske stopnje iz člena 2 Direktive 92/79/EGS [16] –, ter nakupili in uvozili te proizvode po precej nižji ceni, bi bila jasno ogrožena učinkovitost take davčne politike odvračanja od uporabe cigaret.

37. Republika Avstrija mora torej imeti možnost, da v skladu z besedilom in namenom člena 5(8) Direktive 69/169 količinsko omejitev pri uvozu cigaret, ki ga opravijo potniki, ki po kopnem vstopijo v to državo *samo* iz nekaterih tretjih držav, zniža na 25 kosov. Poleg tega lahko ta znižana oprostitev velja samo za potnike s stalnim prebivališčem v Avstriji, ker so dejansko naslovniki davčne politike v zvezi s tobačnimi izdelki, ki jo lahko država članica upravičeno želi zavarovati.

38. Različno obravnavanje, ki je v obravnavanem primeru sporno, je torej mogoče objektivno utemeljiti. Ta utemeljitev izhaja iz povezave med dvema elementoma: dejstva, da v državah, za katere se uporablja različno obravnavanje, cigarete niso obdavčene po stopnji, ki bi bila enaka najnižji stopnji obdavčitve, ki jo za te izdelke določa pravo Skupnosti, in geografske bližine teh držav Avstriji – oba elementa spodbujata kratka potovanja avstrijskih rezidentov, ki so namenjena nakupu cigaret.

39. Če se take okoliščine potrdijo, kar naj bi veljalo v tem primeru, je različno obravnavanje nekaterih sosednjih držav v primerjavi s tretjimi državami, ki ne mejijo na Avstrijo oziroma v katerih, tudi če nanjo mejijo, so cigarete obdavčene po stopnji, ki je višja od najnižje, določene s pravom Skupnosti, objektivno utemeljeno.

15 – Člen 6 Okvirne konvencije SZO o nadzoru tobaka, podpisane v Ženevi 21. maja 2003 in odobrene s Sklepom Sveta 2004/513/ES z dne 2. junija 2004 (UL L 213, str. 8), določa, da „podpisnice priznavajo, da so finančni in davčni ukrepi učinkovito in pomembno sredstvo za zmanjšanje porabe tobaka […]“.

16 – Direktiva Sveta z dne 19. oktobra 1992 o približevanju davkov na cigarete (UL L 316, str. 8). Člen 2 po spremembi na podlagi Direktive Sveta 2002/10/ES z dne 12. februarja 2002 (UL L 46, str. 26) določa: „Vsaka država določi najnižjo skupno trošarino (specifična trošarina skupaj z *ad valorem*, brez DDV), ki znaša 57 % drobnoprodajne cene (vključno z vsemi davki) in ni nižja od 60 EUR za 1 000 cigaret za cigarete cenovnega razreda, po katerem je največje povpraševanje. Od 1. julija 2006 se znesek ‚60 EUR‘ nadomesti s ‚64 EUR‘.“

40. Tako različno obravnavanje mora biti tudi sorazmerno z zastavljenim ciljem. Če bi morala Republika Avstrija – zato da bi preprečila potovanja, namenjena nakupu cigaret, v sosednje države, ki ne uporabljajo najnižje skupne trošarine za cigarete, določene s pravom Skupnosti – količinske omejitve pri tej oprostitvi znižati enotno za uvoz iz vseh tretjih držav sveta, tako da bi uporabila pristop, ki ga zagovarja Komisija, bi bili taki predpisi nesorazmerni z zastavljenim ciljem.

41. Popolnoma v nasprotju z načelom sorazmernosti bi namreč bilo, če bi države članice pri izvajanju pravice, ki jim je priznana na podlagi člena 5(8) Direktive 69/169, bodisi morale oprostitev znižati za potnike iz vseh tretjih držav bodisi, nasprotno, te oprostitve sploh ne bi smele znižati. S tako rešitvijo v smislu „vse ali nič“ bi prezrli, da je osrednji cilj Direktive 69/169 – na to je treba opozoriti – liberalizirati sistem obdavčitve uvoza pri mednarodnih potovanjih med tretjimi državami in Skupnostjo ter olajšati taka potovanja. Med splošnim ciljem Direktive 69/169 in možnostjo iz člena 5(8) te direktive obstaja določena napetost, saj izvajanje te možnosti ovira mednarodna potovanja. Med izvajanjem možnosti iz člena 5(8) in osrednjim ciljem Direktive 69/169 je treba doseči tako ravnotežje, da znižanje oprostitve za cigarete, ki ga je država članica sprejela na podlagi člena 5(8), ne preseže tistega, kar je nujno potrebno za zagotovitev, da bodo doseženi cilji, ki si jih je država zastavila in ki jih priznava pravo Skupnosti.

42. Menim torej, da je treba člen 5(8) Direktive 69/169 razlagati tako, da so s to določbo združljivi predpisi, ki jih je sprejela država članica in v skladu s katerimi se količinske omejitve za oprostitev pri uvozu cigaret, ki ga opravijo posamezniki s stalnim prebivališčem v tej državi članici, znižajo samo za uvoz iz sosednjih tretjih držav, v katerih se ne uporablja davčna stopnja, ki bi bila vsaj enaka najnižji trošarinski stopnji za cigarete, določeni s pravom Skupnosti.

43. Zato je treba točko 6 Priloge XIII k Aktu o pristopu razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da Republika Avstrija začasno ohrani znižano oprostitev trošarine za 25 cigaret, ki jih uvozijo potniki s stalnim prebivališčem v tej državi, ki iz Slovenije prispejo po kopnem ali prek celinskih voda, pri čemer je enaka oprostitvi, ki jo Republika Avstrija trenutno uporablja za preostale sosednje tretje države po zadnji širitvi, če te države ne uporabljajo najnižje skupne trošarine za cigarete, določene v členu 2(1) Direktive 92/79, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2002/10.

IV – Drugo vprašanje

44. Glede odgovora na drugo vprašanje predložitvenega sodišča se strinjam s stališčem avstrijske vlade. Dejstvo, da se znižana oprostitev trošarine za 25 cigaret trenutno uporablja le za prostocarinsko območje ene same tretje države (Švice), medtem ko je iz vseh drugih tretjih držav v Avstrijo dovoljen uvoz 200 cigaret brez plačila trošarine, je mogoče pojasniti z objektivno okoliščino, da je to območje po pristopu Republike Slovenije edino območje, ki meji na Avstrijo in ki pripada tretji državi, v kateri se ne uporablja davčna stopnja, ki je vsaj enaka najnižji skupni trošarini, določeni s pravom Skupnosti. Tak položaj ne vpliva na skladnost zadevnih avstrijskih predpisov v zvezi z Republiko Slovenijo (in v zvezi z drugimi novimi državami članicami, ki mejijo na Avstrijo) v prehodnem obdobju, med katerim Republiki Sloveniji ni treba uporabljati najnižje skupne trošarine za cigarete, kot je določena s pravom Skupnosti. Tak položaj niti ne pomeni, da bi lahko uporaba take znižane oprostitve za državo članico, kot je Republika Slovenija, in za prostocarinsko območje ene same tretje države pomenila – kot se je izrazilo predložitveno sodišče – kršitev načela prostega pretoka blaga v smislu členov 23 ES, 25 ES in 26 ES.

V – Predlog

45. Ob upoštevanju navedenih ugotovitev Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je predložilo Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt, odgovori:

1. Točko 6(2) Priloge XIII k Aktu o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške

republike in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija, je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da Republika Avstrija začasno ohrani znižano oprostitev trošarine za 25 cigaret, ki jih uvozijo potniki s stalnim prebivališčem v tej državi, ki po kopnem ali prek celinskih voda pridejo iz Slovenije, pri čemer je ta oprostitev enaka tisti, ki jo Republika Avstrija trenutno uporablja za preostale tretje države po zadnji širitvi, če te države ne uporabljajo najnižje skupne trošarine za cigarete iz člena 2(1) Direktive Sveta 92/79/EGS z dne 19. oktobra 1992 o približevanju davkov na cigarete, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 2002/10/ES z dne 12. februarja 2002.

2. Na odgovor na prejšnje vprašanje ne vpliva dejstvo, da se količinska omejitev, določena z zadevnimi avstrijskimi predpisi, trenutno uporablja le za prostocarinsko območje ene same tretje države in da je hkrati iz vseh drugih tretjih držav v Avstrijo dovoljeno uvoziti 200 cigaret brez plačila trošarine. Tak položaj ne pomeni kršitve členov 23 ES, 25 ES in 26 ES.